

Akreditace a hodnocení kvality vysokých škol

Vladimír Roskovec
AF XXXIV 25. 10. 2012

„Nejdůležitější věci jsou ty, o kterých se nehovoří.“

Současný stav:

- akreditace studijních programů a oprávnění konat habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorů
- hodnocení vysokých škol, fakult, skupin studijních programů Akreditační komisí
- vlastní/vnitřní hodnocení vysokých škol

Kritika současného stavu

Navrhované změny a jejich rizika:

- akreditace institucí (vysokých škol, fakult ?)
- akreditace oblastí vzdělávání (na určité instituci)
- Akreditační agentura
- agentura pro hodnocení kvality vysokých škol

Akreditace studijních programů (§ 79)

(4) Po obdržení stanoviska Akreditační komise ministerstvo do 30 dnů rozhodne o udělení akreditace. Přitom přihlíží ke koncepci vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysoké školy a k hodnocení její činnosti.

Akreditace studijních programů (§ 79)

(5) *Ministerstvo akreditaci neudělí, jestliže*

- a) *studijní program neodpovídá požadavkům uvedeným v části čtvrté tohoto zákona,*
- b) *studijní program není dostatečně zabezpečen po stránce personální, přístrojové a informační,*
- c) *uskutečňování studijního programu není finančně nebo materiálně a technicky zabezpečeno,*
- d) *vysoká škola neskýtá záruku řádného zajištění výuky,*
- e) *v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro akreditaci,*
- f) *Akreditační komise nevydala souhlasné stanovisko.*

(6) *Akreditační komise nevydá k žádosti o akreditaci studijního programu souhlasné stanovisko z důvodů uvedených v odstavci 5 písm. a) a b). Stanovisko Akreditační komise musí obsahovat zdůvodnění v jakých konkrétních bodech nesplňuje studijní program důvody uvedené v odstavci 5 písm. a) a b).*

Hodnocení vysokých škol, fakult, skupin studijních programů Akreditační komisí

V období 2005–2011 provedla AK hodnocení

- 54 fakult veřejných VŠ (přičemž 2 školy hodnotila jako celek) a 2 neuniverzitních veřejných VŠ
- habilitačního a profesorského řízení na 40 fakultách (často tematicky příbuzných: ekonomie, biologie, filosofie)
- doktorských studijních programů na 85 fakultách a na 2 vysokých školách
- 26 soukromých vysokých škol

Vlastní hodnocení vysokých škol

Zákon o vysokých školách č. 111/1998 Sb.:

- Veřejné VŠ § 21, odst. (1): Veřejná vysoká škola je povinna...
 - f) provádět pravidelně hodnocení činnosti vysoké školy a zveřejňovat jeho výsledky,
 - (2) Výroční zpráva o činnosti veřejné vysoké školy obsahuje mimo jiné:.. výsledky hodnocení činnosti vysoké školy,
- Soukromé VŠ § 42
- Státní VŠ § 95

Navrhované změny a jejich rizika

Materiál vypracovaný v rámci IPN Reforma terciárního vzdělávání (soubory ke stažení)

Dvořáková, V., Roda, J., Liška M.: Podněty pro přípravu nové legislativy a politiky vůči vysokým školám vycházející ze zkušeností AK

b) Přejít od akreditací studijních programů/oborů k akreditaci institucí – oblastí studia.

- Jednoznačně se musí přejít od akreditací jednotlivých oborů a programů k **akreditacím institucí**, které projdou hodnocením.
- Podstatné bude stanovení **oblastí studia**, je nutné nastavit efektivní systém, který nebude rigidní, bude zvládat mezioborové vazby, ale zároveň nesmyslně nezahltí školy množstvím oblastí. Nutné koordinovat s projektem Q–Ram.

- Ve vztahu k oblastem studia nutno znovu definovat pojem **garanta**. Lze doporučit, aby pojem garant se vztahoval k jednotce nižšího řádu, než je oblast studia (tj. asi k programu či oboru).
- Klíčové je vytvoření **jednotného podrobného principu vnitřního hodnocení vysokých škol**, které by akcentovalo jak požadavky ESG, tak specifické podmínky jednotlivých vysokých škol a požadavky kladené na národní úrovni (ideální by bylo určité propojení dlouhodobého záměru, výroční zprávy a systému vnitřního hodnocení). ...
- Je nutné nastavit přechodná období při akreditaci institucí. Minimálně v době mezi prvním a druhým hodnocením – akreditací, musí být **oznamovací povinnost** při vytváření nových oborů (programů) v rámci dané oblasti. Bude na Akreditační komisi, zda bude chtít podrobnější informace či nikoli...

- Systém **sankcí** musí být zcela zřetelný. U akreditací omezení nebo odebrání akreditace, pokud nebudou dodržovány deklarované podmínky či pokud budou vytvářeny programy (obory) v rámci akreditované oblasti, jejichž uskutečňování nebude dostatečně zabezpečeno (viz výše). Pokud nebudou pravidla a sankce specifikována, hrozí riziko, že v rámci jednotlivých studijních oblastí nastane expanze do lukrativních studijních programů bez odpovídajícího zabezpečení. Institucím musí hrozit, že pokud začnou realizovat obory, na které nemají kvalifikaci či vybavení, hrozí jim omezení či ztráta akreditace celé oblasti.

Oblasti vzdělávání (projekt Q-ram)

- 1 Psychologie
- 2 Učitelství
- 3 Neučitelská pedagogika
- 4 Tělesná výchova a sport.
Kinantropologie
- 5 Umění a vědy o umění
- 6 Filozofie a religionistika
- 7 Historické vědy
- 8 Filologie
- 9 Antropologie
- 10 Teologie
- 11 Ekonomické obory
- 12 Právo
- 13 Sociální práce
- 14 Politické vědy
- 15 Mediální studia
- 16 Sociologie
- 17 Matematika a statistika
- 18 Fyzika
- 19 Chemie
- 20 Vědy o Zemi

- 21 Informatika
- 22 Biologie a ekologie
- 23 Architektura
- 24 Stavebnictví
- 25 Elektrotechnika
- 26 Energetika
- 27 Informační technologie a kybernetika
- 28 Strojírenství a materiály
- 29 Těžba a zpracování nerostných surovin
- 30 Zpracovatelský průmysl
- 31 Zemědělství
- 32 Lesnictví
- 33 Veterinární lékařství, veterinární hygiena
- 34 Potravinářství
- 35 Všeobecné lékařství a stomatologie
- 36 Farmacie
- 37 Zdravotnické obory
- 38 Bezpečnostní obory
- 39 Dopravní a přepravní služby